

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide csimrendők
az előfizetési pénzek.
Hirdetések és nyilvántartási
közlemények:

ELŐFIZETÉSI DÍJ
Egész évre . 8 kor.
Félévre . 4 »
Negyedévre . 2 »
Egy szám ára: 30 fill.

SOMOGYI ÚJSÁG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide küldendő a lap
szállási díját illető minden
közlemény.

Bérmertelen küldeményt nem fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem adunk.

MEGYEI és HELYI-ERDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP

A »Kaposvári Iparoskör« hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: K E D D E N.

Felelős szerkesztő és kiadó: POÓR SÁNDOR.

Biztosítási szövetkezetek ügynökségei és a tanítók.

Az országban megindult vigézkedés, mely nagy mértékben hozzájárul népünk vagyoni viszonyainak megromlásához, ma már oly nagy mérvet ölt, hogy azzal nem csak a közügyet szolgáló lapok, hanem társadalmi egyesületek is kénytelenítve vannak foglalkozni.

Állításunk mellett, — bár köztudomásúak és így bizonyításra nem szorulnak, — szól a f. évi október hó 18-án este Budapesten a »Magyar Tanítók Otthonában« lefolyt nagy vitaestély.

Ezen vitaestély lefolyásáról a »Pesti Hírlap« országos napilap a következőkben számolt be olvasó közönségének:

Szombaton este a Magyar Tanítók

Otthonában nagy vitaestély volt, amelyre már furcsasága miatt is igen sokan jöttek el. A dolog abban állott, hogy egy tanító nagy vitába ereszkedett egy biztosítási szövetkezet igazgatójával. Heves sajtópolemia előzte meg a vitát, amelyre okot adott az a körülmény, hogy a tanítók féltett jövedő intézete: az Eötvös alap szerződött a Magyar gazdák biztosítási szövetkezetével oly célból, hogy a tanítók az intézetnek biztosítást szereznek; az intézet pedig úgy a tanítóknak, mint az Eötvös-alapnak juttat némi százalékot. Ez ellen a szerződés ellen demonstrált az önértékes tanítóság. Szerintük lehet a tanító a kultúra vagy a játékonyság bajnoka, de nem lehet egyes biztosító vállalatok ügynöke. A vita szabálya szerint csak az illető biztosító intézet igazgatója, Altenburg Gyula és Somogyi Béla, a tanítók álláspontjának védelmezője, vehetett abban részt. Mindegyik kétszer szólhatott. Határozathozatalnak helye

nem volt. Az érvelést Altenburg Gyula igazgató kezdte meg.

Altenburg Gyula szövetkezeti igazgató szerint méltó a tanítósághoz a köznép javát előmozdítani és kivált a biztosítás útján nyilvánuló előrelátó gondoskodáshoz szoktatni a népet, melyet hazánkban a külföldi biztosító társaságok kizsákmányoltak. Szükséges tehát, hogy a Németországban bevált rendszer szerint alakult biztosítószerkezetek magát a népet tegyék részesévé a biztosítás útján elérhető orvosi nyereségeknek. A vezetése alatt álló fiatal intézmény a tanítósággal szövetkezett a nép felsegítésére. Arra a vádra, hogy drága az ő biztosításuk és hogy kevés províziót adhat csak a tanítóközvetítőknek, azt feleli, hogy nem lehet olcsóbb, mert különben irreális alapon állana és odajutna, ahová más előre nem látó biztosító szövetkezetek jutottak a tönk szélére. Megjegyzi azonban, hogy az ő díjaik csak elő-

T Á R G Y A.

Kicsi kendő, selyemkendő.

Kicsi kendő, selyemkendő
Simogatom, csókolgatom,
Tudja az a jó Teremtő,
Mért őrizem olyan nagyon.

Kicsi kendő, selyemkendő
Egyre foszlik, egyre tarkul,
Épen úgy, mint a gazdája:
Az is vénül, az is fakul.

Annyi édes álmot szőttünk
Rózsanyiláskor én meg ő —
Az álmából nem maradt más;
Rongyos kendő, régi kendő.

Besztercebánya, 1902. okt.

Kovács Sándor.

Utolsó séta.

(Levélhulláskor.)

— Irta: (Hossz Lajos). —

A »Somogyi Újság« eredeti társaja.

Este volt, hűvös, borongós őszi est.
A lenyugvó nap bágyadt sugara még át-

szűrődött a felszálló ködön, hogy bucsúcsókot adhasson a kéklő hegyoromnak hogy megaranyozhassa az égalján uszó, nehéz felhők fodros széleit.

Az esti árnyék a völgyben egyre nőtt, nőtt; feljebb-feljebb szorítva a rezgő sugarakat, míg végre kiszorítá a láthatárról, helyt adva a csendes, homályos alkonyoknak.

A nagy természet busan haldokolt. Zörögve hagyta el a sárguló levél a rózsát, mely szeliden övezte azt a kis kerti ösvényt, melyen haladtunk ő és én, némán és szótlanul.

Átöleltem karcos, hajlékony derekát a egy édes csókot leheltem néma ajkára. Ő mosolygott s viszonzta! . . . Az ünnepi csendet nem zavarta most semmi, csupán léptünk zaja, s néha az ő hervadó ajkáról elszálló sóhaj, midőn egy-egy elfonnyadt levél hullt le élénk.

Fenn a légben egy bus madár csoport utra készen kóválygott. Lágy suhogással zugtak szárnyaik, fájó síró hangon adták tudtunkra, hogy ők már mennek messze, messze egy új tavasz felé . . . egy illatosabb, bujabb mezőre, egy kisebb ligetbe, egy édesebben süttető erdőbe. S mégis mégis mennyire fáj itt hagyni a kis fészket, melyhez egy élet gyönyöre, boldogsága van fűzve; azt a házat melyben e kis hajlék épült.

Rózsika égből szemei könnyezve kísérték a távozó madárcsapatot s midőn az utolsó is eltűnt a láthatárról, reszkető kebléből önkéntelen kiszállt a sóhaj:

— Istenem, vissza térnek-e mind? S én látni fogom-e őket a tél után?

Rápillantottam a csüggedt, fáradt, a sorvadó, beteg leányra, s oly keserű fájdalom, oly szívtrázó érzés nyílt szívembe, hogy nem bírtam szólni, nem tudtam vigasztalni, csak mentünk odább szótlanul csendesen.

Körülöttünk hervadó virágok bánatosan hajták le lérospett fejüket, a bokorból egy elkésett fülemüle énekeite bucsúdalt, hal tti énekét, melyhez szomora kíséretet zengett az esti »Ave Mária«-ra megkondult harang fátyolozott hangja.

Megállottunk.

— Jenő — szólt — imádkozzunk!

S ő letérdelt a zörgő harasztra, összehajlítva vékonyka kezét s a könyvtől elhomályosított szelíd szeméit feljé az égbe s imádkozott hosszasán, buzgón, áhitattal, mint angyal, az Ur szent trónja körül.

Én nem bírtam imádkozni! Nézem a világ lassu hervadását, hallgattam a fülemile panaszos énekét, majd rávettem szemem az előtttem térdelő beteg, hervadó leányra, ki a természettel együtt pusztul, együtt haldoklik s szívem, a szívem keserűséggel telt meg.

legek, amelyből, úgy reméli, már 7 év múlva, több percentes visszatérítés lesz lehetséges, amely idővel, a külföldi példák szerint is, el fogja érni még a 20—25 százalékos visszatérítést is.

Somogyi Béla fővárosi tanító ki mondja nyíltan, hogy a mi szövetke zeteink, tisztelet a kivételnek, csak épen úgy zsarolják a népet, mint a más formájú kereskedelmi vállalatok. Mig azonban részvénytársaságot csak a tőkepénzesek állíthatnak, addig szö vetkezetet a tőkételenek is állíthatnak és minthogy csak a vezetőség foglal kozik a vállalattal, azért bizony ennek vezetésébe sem foghat szövetkezeti tag. Hiba volt az Eötvös-alaptól szer ződésre lépni a szövetkezettel, mert ennek a vállalatnak nincs tőkéje, csak nevei vannak, amelyekre az államtól kölcsönt kapott. Az ő nevei azonban még pártjellegűek is és semikor sem tudhatja a szövetkezeti tag, hogy pártcélokból mi fog abban a szövet kezeten történni. Rossz azonban a szerződés egyébről is. Rossz azért, mert minden más biztosító társaság nem $\frac{8}{10}\%$ -ot ad az ügynöknek, hanem már a biztosítás szerzésekor egy nagyobb summát és azonfelül a befolyó évdíjakból percenteket. Ha a tanító ezt a szövetkezetet portálja, akkor először is magának tesz rosszat, mert nem kap elég províziót, másodsor pedig a népnek, mert drága biztosítással csapja be őket. Erkölcstelen az is, hogy a tanító olcsó biztosításhoz jusson azért, mert a népet drágábbal becsapja. S ha a biztosító szövetkezet, minden fényes vezető nevei daczára még meg is bukik, nos akkor a nép kötelezhető befizetett díjainak még egyszer való befizetésére, amivel nemcsak a tanító erkölcsi állása szenved, de még az is megtörténhetik, hogy a feldühödött nép egész joggal megtámadja a tanítót,

aki tekintélyével ilyen bajba vitte. Ez alapon kimondja, hogy igen is, hitvány az a tanító, aki ezzel a szövetkezettel vagy ilyen módon vigéckedik. (Taps, éljenzés.)

Altenburg Gyula igazgató állott fel szólásra. A visszaélő biztosítási ügynökök az okai hogy a lehető legrosszabb híre van a biztosítási ügynököknek. Azt hiszi, hogy a tanítóság visszaszerzi az ügynökök renoméját. (Közbeszólás: Talál a tanító szebb hivatást is.) Dicaéri egyben a maga szövetkezetét, amely prosperálni fog. Van államkölcsönük, van 1.200.000 koronájuk, aminek 40 százaléka már be van fizetve, azután még életbiztosítási alapul 122.000 koronájuk. Kezdetnek elég ez. A kezelés nem olyan drága, amilyenek ellenfele állítja és azért reméli, hogy 7—8 év múlva lesz már visszatérítés, amiben még a kisebb díjat fizető tanító is részesedni fog. Többet a szövetkezet a tanítóknak nem adhat, mert már így is olyan súlyos a szerződés, hogy ha a tanítók sok biztosítást nem hoznak, akkor egyszerűen felbontja velük a szerződést. Az ő szövetkezetük nem akarja egyszerre meghódítani a világot, csak mivel a biztosítás körül abnormálisan nagy a konkurrenzia, azért gondoltak a tanítók segítségére, akiket úgy a maguk, mint az Eötvös-alap és a köznép érdekében erre újra felhív.

Somogyi Béla zárszavában kijelenti, hogy barátja az Eötvös-alapnak és fel hívja a gyűlés tagjait, hogy aki még nem tagja, iratkozzék be a körülhor dozandó ivenk. Kikéri azonban a szö vetkezeti igazgatóktól, hogy a tanító erkölcsi dolgát megítélhesse. A tanítót nem először akarják eltéríteni eredeti hivatásától. Tíz évvel ezelőtt körisbo garat és pióczát szedettek vele, amit a mai vezetők hevesen megtámadtak, pedig

az igaz munka volt és azzal nem ártott a tanító embertársának, míg a biztosító vigéckedés miatt ürültnia kell, mert falubeli népet rossz üzletekbe kell be vinnie és általán geseftelnie kell. Az Eötvös-alap rosszul tett, mikor gyufáját és szappanját portáltatja a tanítókkal, de mindennek fokozása: ez a biztosító vigéckedés. Hogy van elegendő tőkéje a szövetkezetnek, azt az igazgató szám adatai után is tagadja. És mégis a Néptanító Lapja azt meri írni, hogy: ... itt biztosítsatok, mert van ott annyi pénz, amennyi csak kell. — A vitát az elnök zárta be.

Azt hisszük, hogy a »Magyar Tanítók Otthonának« Budapesten tar tott nagy vitaestélyén, a tanítókár méltóságához illő felszólalások, minden jó érzésű polgár helyesléssel találkoznak.

Bővebben hozzászólunk nem kell, de azt az egyet mi is kijelentjük hogy: a tanító legyen tanító, teljesítse magasztos hivatását, és ne mocskolja be mindenkitől méltán tiszteletet érdemlő állását, a vigéckedés nem valami tiszteletet és becsületet hozó iszapjával.

H I R E K.

 Lapunk mai száma 600 példányban jelent meg.

— **Egyházi kinevezés.** Rosos István murakereszturi apát-plebánost a veszprémi megyéspüspök szentszéki ülnökké és a csurgói főgymnasiumhoz püspöki biztossá nevezte ki.

— **Kincetalálás.** Rítuper János porrogi földműves a napokban kertjében a krump lit földdel takarván be, miközben ásója egy kemény tárgyban akadt meg. Egy szerre azonban nagy lett meglepetése, s midőn a földből egy mintegy 200 aranyat tartalmazó vasfazekat vett ki. A szerencsés kincetaláló a kincessel együtt Kalo csay Endre csurgói főgymnasiumi tanárhoz

Áltam elmerengve a természet hal lottas ágyánál, de lellem szárnyat öltve szállt, repült a meesésébe; vágó, sóvár tekintettel keresve a végtelen űrben a Dicsőt, aki alkotott, teremtet; aki a por szemben is él, aki ragyog a harmatosep pen, ki kormányozza ég s föld lakóit. ki nek áldást mond a hajnal és est, kiről hymnust zeng a tűz, viz, levegő, kit dicsőít az élet s kárhozat.

S lellem szállt fellebb fellebb a csillagmilliók honába, hol parancsszóra világok lesznek s tűnnek el, hova sóhajt a baldokló, hova elszáll a szűzi ima, hol meghallgatást lel az árva imája, sóhaja.

De lellem ment tovább, összejárta a nagy mindenség rejtett zugait keresve az Urat, a teremőt, hogy elmondja neki:

— Atyám, Istenem, nézd világodat, mely hervad, fonnyad, nézd teremte sed remekét, ki előtted porba hullva térdel, ő is hervad, szárad, nézd s kegyelmezz neki ...

De lellem nem lelé őt sehol!

Mint a szatnyaszeggett, bágyadt só lyom tért vissza lellem porhüvelyébe s midőn csalódottan, kétségbeesve remény telenül néztem a beteg leányt, megdobbant a szívem s valami sugta, zengte fülemb:

— Te balga ember, a kit kerestél a nagy mindenségben itt van körülled ... itt van szivedben ...

S úgy hívott, úgy vonzott az a szá

raz, zörgő haraszt, úgy biztatott, úgy bátorított valami lágyan zengő, édesen csengő hang ... s én már akkor térdeltem Rózsika mellett a sárga falevélen, a szá radó harasztot a megújulva süttogtam:

„Üdvözlégy Mária
Malaszttal vagy teljes“ ...
Imádkoztuk sokáig, feledve fájdalmat, bánatot, mindent ...

Midőn abban hagytuk az imát, már eltávozott a szürke köd a hallgató vidék ről már eloszlott a nehéz felhőcsoport az ég alján, s messze napkeleten felragyogott az esthajnal csillag sok-sok apró fényes csillagsereg társaságában.

Felkeltünk, a vigasztalás angyala édes reménnyel tölté el lelkünket s karját enyémbe fűzve mentünk odább ...

Egy száradó sugár fényű mellett haladtunk el. Elakartam kerülni, hogy ne lássa, mint enyészik el a fa is, melynek gyökerén titkos fereg foga rág; hogy ne lássa, mint pusztul el, mi élt, mi gyönyör ködtetett; hogy ne lássa, mint hal meg a fiatal is, ha a halál gyilkos fuvalma éri.

Rózsika észre vette szándékomat, arcából kiolvasta gondolatomat s keserűen mosolygott. Majd gyengéden, mint hajló liliom, hozzám simult, átölelt erő tlen karjával s fejét vállamra hajtvá, lágyan, gyengéden susogta:

— Jenő, én is úgy járok — érzem, tudom, mint a fenyő, mint a sárga falevél.

Lehullok kebléről, mint virág a szirmáról, meghalok, mint a dércsipett liliom.

De jobb is lesz ott lent pihenni, hol nincs szenvedés, nincs bánat. Ott nincs szegény, se gazdag, ott nem lesz ki szűz, piszkolja a szegényt, nem lesz, ki fenyegetse a gazdagot. Ott nem veri el senki az árvát a küszöbről, mikor száraz karját kenyérért nyújtja, ott nem fog éhezni a koldus. Ott nem lesz, ki nyomorultnak nevezze a szegény leányt, mert szeret, mert van érző szíve ... Ott nem lesz szemrehányás, korlát, akadály az emberek közt. Ott egyenlők leszünk ...

Jenő, édes Jenő, nincs remény, hogy e sivár, lelketlen világban egymással le gyünk, én szegény vagyok, maga gazdag ... Nincs szív, nincs szeretet, nincs lélek, mely megértene, mi az, tisztán, s önzetle nül szeretni; nincs anya, ki megértse, hogy a szerető szív inkább megszakad, de nem felejt; hogy a szívet nem a szülői kéz vezeti: azt az egymásért rajongó szent s nemes érzés kormányozza.

Vigasztalódjunk, erősítsen meg ben nünket az az édes, boldogító remény, hogy majd találkozzunk s egyesülünk ott lent örökre ... hol már nem fáj semmi ...

Majd a szívem szakadt meg e be szédre s átöleltem a remegő testet, őse se csókoltam a sápadt arcot s sokogva kér tem, könyörgtem:

ment, ki megvizsgálván a talált kincset, a szerencsés megtalálót a főszolgabírói hivatalba utasította.

— **Uj vonat.** A mint értesülünk, f. hó 15-én egy küldöttség járt a kereskedelemügyi miniszternél a végett, hogy a délután 3 órakor Budapestről induló gyorsvonat ne csak Dombóvárig, hanem egészen Gyékényesig közlekedjék. — A miniszter megígérte, hogy a Budapestről délután 3 órakor induló 1902. sz. gyorsvonatnak Gyékényesig lesz folytatása. Értesülésünk szerint azonban ez a vonat Dombóvártól kezdve csak személyvonat lesz.

— **Meghívó.** A „Kaposvári Szegény Tanulókat felruházó Egyesület évi rendes közgyűlését f. évi október hó 30-án d. u. 5 órakor a vármegyeház kistermében tartja, melyre az egyesület alapító és rendes tagjai meghívotnak. A közgyűlés tárgyszorosa: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzői jelentés. 4. Költségelőirányzat. 5. A számvizsgáló bizottság jelentése. 6. A választmány előterjesztése. 7. Indítványok. Kaposvárrott, 1902. évi október hó 22-én. Az elnökség.

— **Eljegyzés.** Kundler Ármin kaposvári kir. adótszít eljegyezte Zoór Erzsike kisasszonyt Szennán. Gratulálunk.

— **Öngyilkosság.** Molnár László, volt kaposmegyi vinczellér f. hó 23-án agyonlőtte magát. A mint értesülünk, a súlyos anyagi gondok kergették halálba az öreg vinczellért.

— **Jótekonyczéli operastély.** A kaposvári Mária Valéria egyesület nemcsak hogy lépten-nyomon éretseti áldásos működését, hanem még a mellett mindent elkövet, hogy egyéb műélvezetet is nyújtson a jótekonyczét gyákorló pártoló közönségnek, szóval a jótekonyczét a kellemessé köti össze. — Így f. évi november 3-án ismét nagy élvezetet nyújtó estélyt fog rendezni e kiváló egyesület. Közreműködni fognak ez este: Szilágyiné Bárdossy Ilona

— Oh ne hagy itt lelkem védangyala, oh ne hagyj árván engemet.

Egy fájó, keserű sóhaj lett rá a felelett.

— Vége van... érzem... vége... S látva kimondhatatlan fájdalommat, kétségbeesésem, még ő, az angyali lélek, a csodás tűnemény, még ő vigasztalt; ő ki a sir szélén áll, kinek tiszta lelke már bejelentve lett az Urnál...

Áztán osztaggedten, megtört szívvel mentünk el a kertből. Elváltunk! Oh de kinos, de szívzaggató volt is az az elválás. Mintha éreztük volna, hogy ajkunk most adja a kapja az utolsó ösöket, hogy szívünk most dobog egymás keblén utoljára.

Ugy lett... Hullott, hullott a sárga levél, a fagyos virágszirom: zörgött a száraz haraszt, zugott az őszi szél, elhalt a vidám madárdal, s midőn lehult az utolsó levél: akkor, oh akkor halt el az ő ajkáról is az utolsó sóhaj...

... Ősz van ismét... mint akkor, midőn itt hagyta ő fájó, e keserű életet. Fent a légben madársereg bucsúzója halalszik, itt lenn sárga falevél zörögve hull elém... a te sírodra...

Levél váltál te is, egyetlen kedves levele, ékessége, mindene életem lombtalan fájának; levél váltál te is, elhervadt, elfonyadt levele fájó szívemnek... Elszálltál messze, messze, mint a vándor dalnokok; zokogó sóhajom kísért utadon... mint falevelet az őszi szél...

Aludjál, nyugodjál itt alatt, míg nem jön ismét egy ősz, annak a sorvadó, száradó fának is lehull egyetlen árva levele... a te leveled...

Akkor már könnyen várjuk együtt az örök tavaszt.

urhölgy, a m. kir. operaház koloratur énekesnője, Mihályi Ferencz ur, a m. kir. operaház baritonistája. ifj. saárdi Somssich Andor ur és Pekár Gyula ur. Előleges műsor: 1. Opera ária, éneklő: Mihályi Ferencz ur. 2. Opera ária, éneklő: Sz. Bárdossy Ilona urhölgy. 3. Zongora: ifj. Somssich Andor ur. 4. Duetto Hamletből: Bárdossy, Mihály. 5. Felolvasás: Pekár Gyula ur. 6. Opera ária, éneklő: Szilágyiné Bárdossy Ilona urhölgy. 7. Opera ária, éneklő: Mihályi Ferencz ur. 8. Duetto Bajazzótól: Bárdossy, Mihályi. 9. Zongora: ifj. Somssich Andor ur. A zongora kíséretét ifj. Somssich Andor ur eszközözi. Előre is ajánljuk olvasóink figyelmébe ezt az élvezetes hangversenyt.

— **A kaposvári szabad lyceum felolvasásainak sorrendje az 1902/1903. évben 1902. október 22. Szabó Kálmán: Augustus kora. nov. 5. Noszlopy Tivadar: Epizódok Berzsenyi Daniel életéből. Nov. 19. Faragó Lajos: Horvát-Szlavon- és Dalmát-ország közjogi viszonyai hazánkhoz az Árpádok korában. Decz. 3. Melhárd Gyula: Somogyvármegye szereplése a magyar országgyűléseken 1825-ig I. rész. Decz. 10. Melhárd Gyula: Ugyanazon tárgy II. rész. Dec. 17. Cregldi Tivadar: Utazásom Dániában és Svédországban. 1903. Január 3. Dr. Csurgó Jenő: Az öltözködés hygieniája. Január 14. Szőke Lőrincz: A Murányi Venus a magyar irodalomban. Január 28. Meszlényi György: Magyarország pénzürszere a legrégibb időktől maig. Febr. 11. Mihályi Gyula: Rembrand és kora. Febr. 25. Endrei Ákos: A Nibelungének és Buda halála. Márcz. 11. Vajthó Jenő: Az állatok családi élete. Márcz. 26. Noszlopy Tivadar: A magyar hadsereg fejlődése 1848-ig.**

— **Harcz a csendörök és cigányok között.** Sokat emlegetett baj meggyeserte az az örökös cigánykóborlás, melynek minden alkalommal egy-egy lopás avagy rablás a zárkó. — Habár megyénk derék csendőrsége mindent elkövet ezen kóbor had feltartóztatására, mind hiába, csak tovább kóborolnak meggyeserte ellopva mindazt, a mi csak kezük-ügyébe esik. — Így legutóbb f. hó 17-én Segesd községben megtelepedett egy trupp nem kis örmérek a falubélieknek, hetek óta apró-cseprő tolvajlásokat követtek el; majd legutóbb a nagyvendéglőbe törtek be honnan nagyobb összegű pénzt vittek magukkal. — A nép a cigányokra gyanakodott s a csendőrséget át akarván kutatni a cigányok házait, a cigányok azonban ellenszegültek majd pedig a csendőrségre támadtak. — Szerencsére a faluban csakhamar híre ment a dolognak s a falu népe kaszákkal s vasvillákkal felfegyverkezve sietett a szorongatott csendörök kiszabadítására. — Sikerült is még idejekorán őket megszabadítani; mire a főcinkosokat megkötötték s a karavánt Nagy-Atádra kísérték, hol a vizsgálatot széles körben megindították.

— **Öngyilkosság.** Klima László bússui körjegyző f. hó 24-én egy magára hagyott pillanatban agyonlőtte magát. — Nem tudni ez ideig mi vitte a végzetes tette s szerencsétlen embert.

— **Élénk feltűnést kelt városunkban** Hamedli Gyula ismert nevű fényképészünknek a plehániai kiállított kirakata. A jeles fényképész még mielőtt városunkba költözött, a legjobb hír előzte meg, pécsi lap-táraink ugyanis a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak Hamedli művészi kivitelű képeiről. Mondhatjuk, hogy e hírek teljesen megfellelték a valóságnak, Hamedli ugyanis már eddig is szép sikert ért el városunkban s ezen kirakata csak növelni fogja elterjedt hírnevét. Szívesen emlékezünk meg mi is e helyütt e jeles czég törekvéséről, nem csak azért, mert örömmel tapasztaljuk egy helybeli czég ily kiváló törekvését, hanem azért is, mert ezzel nem csak a saját, hanem a városi közönség tetszésének megnyilatkozását véljük minél szélesebb körben tudomásra hozni.

— **A kaposvári iparos ifjuság működvelő osztálya** mint már több ízben említettük, minden két héten élvezetes műkedvelői estéket rendez. — Így f. hó 26-án is egy ily műkedvelői estély volt az egyetlen helyiségében. — Nem szándéknak e helyütt hosszabb biralattba bocsátkozni ez estének, de annyit elmondhatunk, hogy derék iparosainak nem kímélnek semmi fáradságot s buzgalmat, lankadhatlan erővel törekednek minél nagyobb siker elérésére. A legutóbbi estén elért szép sikerért dicséret illeti Babay Gyula, Bacsa Terus k. a. Farkas Géza, Simicz Csill k. a. Torma János, Gundy Mihály és Labancz András szereplőket, kik fényes tanuljélet adták fáradszatlan buzgal-muknak. — A mint értesülünk, ujabban pedig azon dicséretes eszmé pendült meg, hogy minden második vasárnap délután 5—6 óra között egy-egy szakszerű felolvasást fognak tartani s ennek tartására Endrei Ákos főgymnasiumi tanárt kérték fel, ki azt el is fogadta. — Ajánljuk figyelmébe olvasóinknak e mulatságos órákat, menjen el mindenki, ki az élvezetet a haszonnal kívánja összekötni.

— **Nem mindennapi ujdonság** létesült e hó elején városunkban. — A város egyik legkényelmesebb berendezett szállodáját és kávéházát teljesen átalakítva Tatár, a debreczeni Bika vendéglő volt tulajdonosa vette át. — A jó nevű vendéglős is csakhamar behozta azokat a szükséges elkerülhetlen újításokat, melyek bizony minden rendes elsőrangú vendéglőben szükségesek. — Az a tiszta, gyors s pontos kiszolgálás, a mi jelenleg e vendéglőben s kávéházban tapasztalható, eddig ismeretlen volt előttünk. — Ezen kívül a vendéglőhöz tartozó sörcsarnokban a kitűnő ételek és italok mellett még kisebb-nagyobb kedveskedésekkel is szolgál e jó nevű vendéglős vendégeinek, ugyanis minden héten más és más delicatessé halakkal ingyen látja el vendégeit. — Szóval az új vendéglős minden tekintetben rá szolgál a pártfogásra s örömmel ajánljuk mi is e helyütt olvasóink szíves figyelmébe ezen új vendéglőt, miután ezzel különösen a vidéki közönségnek jó szolgálatot véltünk teljesíteni.

— **Ingyenes díszmű ajándék.** Aki e crimet elolvassa, akaratlanul is Amerikára, a képtelenségek hazájára gondol. Pedig ezuttal sokkal közelebből, Budapestől kél szárnyra e hír. A Pesti Napló Magyarországnak e legrégibb, pártoktól és klikkektől teljesen független, szádelvű és szókimondó napilapja lepi meg vele karácsonyra olvasóit, ajándékkal adván — teljesen ingyen — a gyönyörű kötetű remek illusztrációkkal díszített Zichy Mihály Albumot. E valóban értékes és nagy irodalmi beccrel bíró művet — melynek az Athenaeum kiadásában megjelent eredetije 90 koronába kerül — a Pesti Napló új kvárt kiadásában karácsonyi ajándékkal megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fel, negyedévi vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Napló-ra.

— **Az osztálysorsjáték új játékterve.** A m. kir. szab. osztálysorsjáték letéjebb játékterve, a mely a november 20-án kezdődő sorsolások tervezetét magában foglalja, érdekes újításokat tartalmaz. Egész sor főnyereménnyel és nagyobb nyereménnyel toldatott meg a nyeremények száma, a mi által a nyeremények összege a régi 13.160.000 koronáról 14.459.000 koronára emellett. Egy millió koronánál többel szaporították meg a nyeremények sommáját, a mikor a sorsjegyek számát tízezer darabbal emelték. Az új nyeremények közt van egy 80,000 koronás, egy 50,000 koronás, egy 25,000 koronás, egy 20,000 koronás, öt 10,000 koronás. A több főnyereménnyel a nyerés esélye kétszázszorosul megjavult.

G S A R N O K.

Dal.

Oh, bárcsak sohse volna éjjel,
Reám taposnak kegyetlen árnyak.
Álmom kacagva tépik széjjel,
Vérző szívemben tobzódva járnak.

Miért nem örök a napsugara,
Fényében lelkem, hogy megpihenne,
Asztán magasba, hozzája szállna,
S izzó gyönyörtől elégne benne.

Fáj Nándor.

Az új panlament.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Ne vessen rám követ, amiért jelen leveletem portomentetlenül vagyok bátor küldeni. Vigasztalja az a tudat, hogy a jövőben ez az eset többször és fokozottabb mértékben ismétlődhetik. A hibás nem én vagyok, hanem az új országház.

Ugy-e bár Ön négyemlétes kérdőjellel változik e kijelentésemre. Elhíazem. De halljátok mesék. Azaz pardon, hallgasson meg kedves redaktor ur.

Mint ügybuzgó, tevékeny és lelkiismeretes tudósítója, nem mulaszthatom el, hogy az új parlamentet, nemzetünk e büszkeségét töviről hegyire megtekintvén, erről öles referádat ne írjak. Fajdalom, oly sokféle, oly megdöbbentő hírek keringtek közszájon e osodás épület kolosszusáról, hogy jónak láttam előre is mielőtt belépnek e félelemes palotába. A kellő óvintézkedéseket megtenni. Elővigyázatomból és előlegezett aggodalmain minden pénzemet fölemésztették. (Kérlek postafordultával valamelyes összeget). Tudni illik, hogy két hétre való élelmiszerekkel, italokkal, szivarokkal láttam el magam. Azután vásároltam egy oly tárgyat, mely szék, ágy, mosdó és ruhatár egy személyben. Magamhoz vettem két forgópisztolyt, egy vitort, meg háziasszonyom konyhakését. Elhelyeztem zsebemben egy csomó „kutanyelv-et”, hogy jegyzeteket csinálhassak. Végül megírtam a végrendeletemet, mely szerint, ha elhalálozni próbálnék, valamennyi öcsém nem gyűjtött és kiadatlan verseimet, novelláimat, be nem fejezett drámáimat és adósságaimat Önre, illetőleg b. lapjára hagyományozom. A munkáimat kiadhatja, a tartóztatásaimat nem muszáj kiadni hitelezőim imponens testületének.

Jókedvvel és bőséggel indultam tehát körutamra. A bejáratnál a portás megállított és megzavart:

— Hé, hova azokkal a paksamétákkal? Itt nincs semmi eladó. Kotródjék!

— Hát handlénak néz engemet, az ebugattát! ? Hallja tisztelt főkapuálló ur, ne gorombáskodjék azzal, akit nem ösmer!

Mikor megmondtam, hogy ki vagyok és mi járatban vagyok, ezer bocsánatot kért s mély meghajlással továbberesztett.

Utam leírásával nem akarom untatni. Csak megjegyzem, hogy keresztül-kasul barangoltam a rengeteg épületet. Fölmentem a negyedik emeletre s a pinczében voltam. Lementem a földszintre s a padláson találtam magam. Láttam eltévedt és eltévelyedett honatyákat, kétségbeesett anyákat, vidám özvegyeket és napok óta „blicczelő” tanulókat, valamint olyanokat is találtam, kik magukat sem tudták felismerni.

Előrelátásomnak nagy hasznát vettem, mert csakugyan elvesztettem az utirányt e labirintusban. Az idő gyors szárnyakkal röptült és megütközve konstaltam, hogy elemózsiám és járulékaik alaposan megcsappantak, sőt már elfogytak.

Most csupán arra szorítkoztam, hogy a kivezető utat megjeljem, ami sikerült és annyi balszerencse közt, oly sok vizsálynál megpillantottam a napvilágot.

Vágtattam lakásomra. Beléptemkor a háziasszony éppen nagymosást végzett a konyhába. Mikor meglátott, ijedtében fölborította a vízzel telt teknőt s az árvíz közepette sivitotta: Jézus Mária! Hát nem halt meg?! Hát él?! Hát itt van?! Hát hol volt?! Merre volt?! Miért nem volt itt?! A kérdések nagygyűlése elől bezárkóztam szobámba.

Harmadfél heti távollétem alatt a postám ugyancsak megszorodott. Íróasztalomon halomszámra heverték az Ön, igen tisztelt szerkesztő ur, nyílt, zárt, képes és képtelen levelezőlapja, egyszerű, ajánlott és expressz-levelei, valamint sürgőnyei, melyekben egyre várja, lesi, kéri és követeli tudósításaimat. Leültem és felvilágosításul megírtam e sorokat:

Újólág kérem, kedves redaktor ur, ne méltóztatassék dühbe gurulni miattam! Isten látja árva lelkem, hogy ártatlan vagyok, mint egy holnap születendő bárány. Tudósításaim az új parlamentben velem együtt eltévedtek. Legjobban tenné különben, ha kártérítési pört akasztana az új országház nyakába. Én mosom kezeimet és maradok hű, buzgó munkatársa

Rovati Demeter.

G a z d á s z a t.

Közlemények

a kertmívelés és mezőgazdaságról

Mühle Vilmostól Temesvározt.

VI.

A szamóczák tenyésztése.

A bogó-gyümölcs, nevezetesen pedig a szamóczák kepezik a legégszerűsebb gyümölcsöt gyermekek és felnőttek számára, még betegek is élvezhetik és sokszor minden más gyümölcs fölötti előnyben részesül. Rendkívül dúz terméskük folytan már a legtöbb jobb házikertekben is találhatók, nevezetesen a nagygyümölcsű ananász szamóczák, melyek valódi csemegés, igazi asztaldiszt képeznek és nagy örömet okoznak minden háziasszonynak. Azoknak, kik eddig nem foglalkoztak tenyésztésükkel, sürgősen és melegen ajánlom a szamóczák termesztését, annál is inkább, mert egész sorozat kitűnő nemes faj létezik, melynek minden balsiker egészen ki van zárva, továbbá mert tenyésztésük valóban oly egyszerű, hogy semmi

különös fáradság nélkül mindenütt tenyészíthető.

A legjobb módszer a következő:

A szamóczák mindenekelőtt mélyen felásott, jó erősen trágyázott talajt és napos helyet kívánnak, de még féárnyékos helyeken is jól tenyésznek. Ha félig-meddig lehetséges és e célra már nyáron szabad helyünk van, a legjobban szeptember-október elejével fűtünk, mivel az őszi ültetésnél a növények jobban fogamzanak meg és a következő évben már néhány gyümölcsöt is hoznak, vagy pedig március—április, szükség esetén még májusban is ültethetünk 35 cm.-nyi távolságban—mindig 3 növényt egymás mellé. háromszögben.

Kezdetben tarisuk a növényeket mindig nedvesen és jól cselekszünk, ha az egyes növények közötti helyet rövid istálló-trágyával behintjük, mely a talajt nedvesen és lazán tartja, miáltal több táplálékot kapnak. Műtrágya kevésbé ajánlatos, nagyon kevés trágya nem használ semmit, de nagyon sok árthat; a legjobb a szarvasmarha-trágya. Az összes indák (kifutók) levágandók, mivel ezek az anyanövény egész táplálékát elvonják, tehát nagyon elgyengítik, az egész állományt átkusznak, minek folytán a növények soha nagy gyümölcsöket nem hozhatnak. Október—November végével az ágyak alaposan megtisztítandók, az egész indák még egyszer levágandók és a föld rövid trágyával borítandó, azonban úgy, hogy a növények szabadon álljanak. Ily módon eljárva, minden évben sok és nagy gyümölcsöt várhatunk. Őrsi gyümölcs nyerése céljából hagyjunk minden gyümölcszárón kettőt-hármat a legelső nagy gyümölcsökből, a többi a virágzás után vágjuk le. Minden 3 év után, ha a termés elmarad, új ágyakat készítsünk más helyen, a hol még szamócza nem volt és ide csak fiatal egy éves, átültetett és e célra előkészített növényeket ültessünk a legjobb fajokból, de sohasem a régi növényekből. Ezt a tenyésztési módszert már 30 éven át tartom be, ez biztosítja minden évben a legjobb és legteljesebb termést, mely a legtöbb vidéken igen jövedelmező és sokaknak egészen szép bevételi forrását képezi.

Megjegyezni kívánom, hogy bő teémást illető várakozóinknak csak igazi szép asztali szamócza-választék felel meg, mely célra különösen ajánlom a laxton-féle (angol) és néhány új német fajt.

Legnagyobb raktar teljesen felszerelt szüretelési és pinczegazdászati eszközökben. Gyári áron szállít kitűnő szerkezetű „Mabille” rendszertű borsajtókat, mely rendkívül csekély erőszükséglet mellett meglepő eredményt képes felmutatni. Magas nyomású és folyton működő sajtókat, munkaképesség 12 óra alatt 15.000 kgr. szőlő.

Legjobb szerkezetű szőlőzúzók, gyümölcsajtók, borszivattyúk, erjesztő edények. Nagy választék a legfinomabb szőlőszedő és válogató ollókban.

SCHOTTOLA ERNŐNÉL,

Budapesten, szőlő pinczegazdászati osztálya, VI. Andrássy-ut 2.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld e fentírtczég.

Fernolendt

czipőfénymaz a világ legjobb fény-
máza, a fényesítő krémétől világos
czipők a legfényesebb és legtisztább
szint kapják, a bőrt tartóssá teszi. —
Viselt és pecsétet, sárga vagy barna-
bőrű czipők »Lyosin« használatát után
ujjá lesznek.

— Allapittatott 1832. —

Gyári Bács, I. Schulerstrasse 2.
raktár:

— Kapható mindenütt! —

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

e lap

kiadóhivatalában.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

6-0

Zichy Mihály Album.

A Pesti Napló, amely eddigelé Madách Ember tragédiáját, Arany balladáit Zichy Mihály képeivel. Katona József Bánk bánját, Kisfaludy Sándor Himfy szerelmeit remek albumba foglalva és legutoljára a Költők Albumát adta olvasóinak karácsonyi ajándékkul, az idén az eddigénél is nagyobb szabású, díszben, tartalomban nemcsak az eddigi ajándékokat felülmúló, de a könyv-
piacon is ritkaság számba menő díszművet,

Zichy Mihály Albumot szánta olvasóinak karácsonyi ajándékkul.

Zichy Mihály képeinek válogatott, imponáló albuma foglalja gyűjteményét a Költők Albumánál nagyobb és díszesebb alakban. Zichy Mihály világírói művészi termeléseinek legjavát, **legszebb festményeit és rajzeit** foglalja magában ez a díszmű

negyven műlapon, amelynek mindegyikéhez legkiválóbb esztétikusaink és műbíráink írnak szövegmagyarázatot. A valóban remek kiviteli műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, olyan, amilyen eddig alig jelent meg magyar díszműben.

A negyven pompás műlapot, a kiséző szöveget és Zichy Mihály egyéniségének és változatos életművének regényes rajzát, valamint Zichy rajza után készült **gazdag bekötési tábla** foglalja gyönyörű díszes kötetbe.

A Pesti Napló e nagyszabású díszművét az Athenaeum állítja ki. A Zichy Mihály Albumot, amelynek ára az Athenaeum eredeti kiadásában 90 korona, a »Pesti Napló« új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkul megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedév, vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyál-
kásodás ellen gyors és biztos
hatásnak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

Deboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NADOR”
GYÓGYSZERTÁR**

Budapest, VI., Váci körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla
osakhamar meggyó-
gított.

Kapható Kaposvárott: Babóchay Kálmán, Kellauer Gábor,
Szabados Imrénél. — Bogláron: Erdős Jenőnél.

1-26

Hirdetmény.

Ezennel közhirre tételik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1902. november hó 20. és 21-én tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrső hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1902. évi október hó 26-án.

**Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.**

Lónyay.

Hazay.

442. sz.
1902.

Arverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a mareszali-i kir. járásbíróság V. 333. számú végzése által Székely Armin javára Bezeredy Miklós ellen 146 kor. tőke és ennek törv. jár. követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 680 koronára becsült 4 ló, kocsis ruganyos, gazdasági kocsis és 3 pár lószerszám-ból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a V. 333/3. 1902. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis P.-Kovácsiban slp. lakásán leendő eszközésére 1902. évi november hó 8-ik napjának d. e. 10 órája batáridővel kintüzetik és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a leg-többet ígérőnek becsáron alul is eladottni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 608. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Mareszali, 1902. évi október hó 21-ik napján.

SEREGÉLY ISTVÁN,
kir. bir. végrehajtó.

A pozsonyi kiállításon
aranyéremmel

1-5 kitüntetétt
„Weisenbacher“-féle

COGNACOT

ajánljuk a nagyérdemű közönség szíves
figyelmébe, mint valódi és tiszta

borpárlatot.

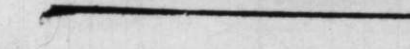
s kérjük össze nem téveszteni ama
sok, csak hideg, keverés uton készült
árukkal.

Hankus és Cservenyák

tulajdonosok,

Salgó-Tarjánban.

Főraktár Kaposváron: Lajpezig Géza
urnál, ugyszintén kapható: minden
jobb fűszer és csemege üzletben.

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszorosabb esetben:

1.000,000 korona.

Korona

Az összes nyeremények 5 hónap alatti kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.	1 jutalom	600000
	1 nyer. á	400000
	1 „ „	200000
	2 „ „	100000
	1 „ „	90000
	2 „ „	80000
	1 „ „	70000
	2 „ „	60000
	1 „ „	50000
	1 „ „	40000
	5 „ „	30000
	3 „ „	25000
	5 „ „	20000
	5 „ „	15000
	36 „ „	10000
	67 „ „	5000
	3 „ „	3000
	437 „ „	2000
	503 „ „	1000
	1528 „ „	500
	140 „ „	300
	34450 „ „	200
	4850 „ „	170
	4850 „ „	130
	100 „ „	100
	4350 „ „	80
	3350 „ „	40
	55,000 nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Kilencz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nem-sokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

pénznyereményt sorsoltat ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint:

5 hónap alatt összesen Tizennégy millió 459,000 koronát, egy hata-mas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad ($\frac{1}{8}$) frt —.75 vagyis 1.50 kor.
egy negyed ($\frac{1}{4}$) „ 1.50 „ 3.— „
egy fél ($\frac{1}{2}$) „ 3.— „ 6.— „
egy egész ($\frac{1}{1}$) „ 6.— „ 12.— „

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi november hó 2-áig
bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körut 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

„ 2. Múzeum-körut 11.

„ 3. Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben (utánvételezni kérem) A nem tetsző
(postautalvánnyal küldöm) törtendő.
(mellékelem bankjegyekben (bányagabban).)

Pontok szám: